

JONGE JURY LESBRIEF

ALGEMENE LESBRIEF

Jonge Jury 2023

**LEES
BEEST**

START HET SCHOOLJAAR MET DE JONGE JURY!

Wat leuk dat u interesse heeft in de Jonge Jury! Als u direct aan de slag wilt met het lezen van de titels waarop leerlingen kunnen stemmen voor de Prijs van de Jonge Jury, kunt u deze lesbrieven gebruiken. Hiervoor volgt u de volgende stappen:

- 1 Uit de [groslijst](#) kiest u, eventueel samen met uw leerlingen, één of meerdere boek(en);
- 2 Vervolgens leent u dit boek/deze boeken bij de bibliotheek of de mediatheek van uw school;
- 3 U selecteert een fragment uit het boek of het hele boek als basis voor de algemene lesbrieven;
- 4 In de periode september t/m december 2022 geeft u de lessen uit deze algemene lesbrieven;
- 5 Als u en uw leerlingen enthousiast zijn over het boek dan kunt u deelnemen aan de Wildcard Wedstrijd. Als u wint, wordt jullie boek gekozen als de elfde Leestip én winnen u en uw leerlingen een VIP-ontvangst tijdens de [Dag van de Jonge Jury](#) op 7 juni 2023 in Tivoli Vredenburg te Utrecht.

Op de groslijst staan actuele titels die dit jaar zijn uitgegeven. Om die reden zal de groslijst nog tot het einde van het jaar blijven groeien. De Jonge Jury selecteert elk jaar tien leden (12 t/m 18 jaar oud) die, als het [Jonge Jury Boekgenootschap](#), tien van de elf Leestips kiezen. Op deze manier kunnen zij andere jongeren peer-to-peer advies geven over boeken van de groslijst die zeker gelezen moeten worden. De Leestips worden halverwege december bekend gemaakt. Bij elke Leestip wordt een lesbrieven gemaakt. Dit lesmateriaal is direct na de kerstvakantie beschikbaar en de inlogcode hiervoor wordt via de mail naar u toegestuurd.

De elfde Leestip komt voort uit de Jonge Jury Wildcard Wedstrijd. Met de Jonge Jury Wildcard Wedstrijd dagen wij jongeren uit na te denken over de boeken van de groslijst en hier hun favoriet uit te kiezen. Door bijgevoegde opdracht te maken verdiepen zij zich in deze boeken, vormen zij zich een mening en leren deze te beargumenteren. Het eindresultaat kan zonder meer in het fictiedossier worden opgenomen.

Tot halverwege mei 2023 hebben uw leerlingen de tijd om te stemmen op hun favoriete boek. De drie boeken met de meeste stemmen worden genomineerd voor de Prijs van de Jonge Jury 2023. Daarnaast is er de mogelijkheid om te stemmen voor de Jonge Jury Debuutprijs. Tijdens de Dag van de Jonge Jury wordt bekendgemaakt welk boek en welk debuut de meeste stemmen heeft gekregen en daarmee de prijs verdient. Tickets voor de Dag van de Jonge Jury zijn [hier](#) te bestellen.

LEZEN STEMMEN VIEREN

LESOPZET

De lessen bestaan uit de volgende onderdelen:

STARTLES

In de startles wordt er gekozen voor een of meerdere boeken. De boeken die in aanmerking komen voor de Jonge Jury 2023 staan op de groslijst*. Op de groslijst staan bij elk boek een aantal pepertjes afgebeeld. De pepertjes geven aan hoe pittig een boek is: één pepertje is relatief makkelijk om te lezen, vier pepertjes vraagt een stuk meer van de leesvaardigheid van de leerling. Daarnaast staat er bij elk boek aangegeven om welk genre het gaat.

U kunt zelf een boek kiezen en dat introduceren in de les, een selectie maken waaruit de leerlingen kunnen kiezen óf u kunt uw leerlingen vrij laten in hun keuze en samen een bezoek brengen aan de mediatheek of bibliotheek.

VERDIEPING

Deze verwerking kan bij elk boek gebruikt worden. Na de boekkeuze (zie startles) zijn er wederom verschillende mogelijkheden: leerlingen kunnen het boek volledig lezen of een fragment eruit, ze lezen zelfstandig thuis of juist in de les, ze lezen individueel, in duo's of klassikaal. Welke keuze u ook maakt, na het lezen kunnen uw leerlingen aan de slag met de verdiepingsopdrachten. Het is ons advies deze opdrachten in groepen te laten uitvoeren, zodat leerlingen al pratende hun visies op het fragment/boek kunnen uitwisselen. Bij voorkeur hebben de leerlingen binnen een groep hetzelfde fragment/boek gelezen. Tip: door de groepjes klassikaal hun bevindingen te laten delen, kunt u gezamenlijk toewerken naar de Jonge Jury Wildcard Wedstrijd. Hebben uw leerlingen bijvoorbeeld allemaal verschillende boeken gelezen? Welk boek lijkt de meerderheid dan het leukst? Vervolgens kunt u ervoor kiezen dat boek klassikaal te lezen.

JONGE JURY WILDCARD WEDSTRIJD

Deelname aan deze wedstrijd wordt klassikaal gedaan. Leerlingen presenteren hun favoriete boek op een originele, creatieve en vooral overtuigende wijze. Niets moet en alles mag!

*Alle oorspronkelijk Nederlandstalige jeugdliteratuur (NUR-codes 283, 284, 285, 240, 292, 293) die in 2022 is uitgekomen, geschikt is voor de leeftijd van 12 t/m 15 jaar en waarop gestemd kan worden voor de Prijs van de Jonge Jury 2023.

VERDIEPING

Deze opdrachten¹ kun je maken bij alle boeken en/of fragmenten. Zorg ervoor dat je het boek of het fragment goed gelezen hebt voor je met de opdrachten begint.

1 REAGEREN

Je bespreekt je eerste reactie op het fragment/boek.

Wat vind jij van het gelezen fragment/boek?

Bijvoorbeeld: wat vond je van wat je gelezen hebt? Wat was nieuw voor je?

Wat begreep je misschien nog niet zo goed? Wat heb je ervan geleerd? Wat blijft je bij?

2 BEGRIJPEN

Je bedenkt of je het fragment/boek goed begrepen hebt.

Wat begreep je nog niet zo goed?

Zoek antwoorden. Vraag bijvoorbeeld naar het idee van een klasgenoot die hetzelfde boek gelezen heeft, bespreek je vraag met een docent, herlees belangrijke delen of zoek naar een antwoord op internet.

3 BELEVEN

Je bespreekt in hoeverre je je het leven van de personages voor kunt stellen.

Wat was voor jou herkenbaar?

Bijvoorbeeld: welke keuzes zou jij zeker wel of zeker niet gemaakt hebben? Wie uit het boek lijkt veel op jou of heeft een leven zoals het jouwe? Van welk personage zou je veel kunnen leren? Wat dan?

4 ANALYSEREN

Je bekijkt één of meerdere onderdelen van het fragment/boek nauwkeurig.

Wat staat er eigenlijk precies en hoe staat het er?

Wie vertelt het verhaal bijvoorbeeld? Op welke manier leer je de personages kennen?

Worden personages stereotiep neergezet? Is het verhaal chronologisch verteld? Waar speelt het verhaal zich af? In welke tijd speelt het verhaal zich af? Op welke manier creëert de schrijver spanning?

Gebaseerd op:

- Chambers, A. (2012). Leespraat. Leidschendam: NBD Biblio
- Dijk, Yra van & Els Stronks, 'Onderzoekend lezen: geïntegreerd leesonderwijs en de rol van de leerling als betekenisgever'. In: [Nederlandse Letterkunde](#), 27/1 (2022), pp. 63-83.
- Staaltjes van www.litlab.nl

5 INTERPRETEREN

Je bedenkt wat de betekenis of invloed van je analyse is.

Waarom staat het er zo?

Waarom heeft de schrijver deze keuzes gemaakt, denk je? Wat wil zij ermee bereiken? Wat is het effect van de keuzes die de schrijver gemaakt heeft op jou als lezer? Wat betekent het bijvoorbeeld voor jou als je ontdekt dat de verteller niet betrouwbaar is? Of als personages immorele keuzes maken? Of als iemand heel stereotiep neergezet wordt in het verhaal? Zouden mensen zich buitengesloten kunnen voelen door het lezen van dit verhaal? Wat is het effect als jij, als lezer, zelf de chronologie van het verhaal moet reconstrueren?

6 TERUGKIJKEN

Je bepaalt of de analyse jouw mening heeft veranderd.

Hoe kijk je nu naar het fragment/boek?

Kijk je nu bijvoorbeeld anders naar het fragment/boek? Is jouw begrip of gevoel erover veranderd? Zou je het hele boek willen lezen? Zou je het boek aan anderen aanraden? Hoe komt dat?

JONGE JURY WILDCARD WEDSTRIJD

Net als jullie is het Jonge Jury Boekgenootschap druk bezig met het lezen van boeken. In december presenteren onze ambassadeurs hun tien Leestips: de boeken die zij het meest de moeite waard vonden. De elfde Leestip wordt bepaald door de Jonge Jury Wildcard Wedstrijd. Dé kans om jullie stem te laten horen!

Dus: overtuig het Jonge Jury Boekgenootschap van jullie klassikale favoriet en wie weet wordt jullie tip als Wildcard toegevoegd aan de tien Leestips van de Jonge Jury. Maar dat niet alleen... de winnende klas krijgt een VIP-ontvangst op de Dag van de Jonge Jury, aangeboden op 7 juni 2023. Deze VIP-ontvangst bestaat uit 25 toegangskaarten, consumptiemuntjes, T-shirts én extra goede zitplaatsen.

De grootste uitdaging is de presentatie van jullie boekentip. Alles mag: een vlog, een filmpje, collage, betoog of fotoreportage. Gebruik jullie fantasie! Meedoen kan tot 2 december 2022 via info@jongejury.nl. Vervolgens wordt medio december de winnende klas bekendgemaakt en de elfde Wildcard Jonge Jury Leestip gepresenteerd.

BEOORDELING, VERANTWOORDING EN LUISTERBOEKEN

BEOORDELING

Wilt u de opdrachten beoordelen, dan adviseren wij u bij de beoordeling te kijken naar de argumentatie, de voorbeelden en de inzichten die de leerlingen hebben verworven tijdens het beantwoorden van deze vragen. De opdrachten kunnen het best beoordeeld worden met een onvoldoende, voldoende of goed. Is er helemaal niet voldaan aan de opdracht? Dan krijgt de leerling een onvoldoende. Deze leerling zal de opdracht moeten verbeteren. Als de leerling zich volledig heeft ingezet om de vragen te beantwoorden, krijgt hij/zij een voldoende en als de leerling hierbij ook het beoogde niveau bereikt, een goed. Het geven van cijfers werkt demotiverend, omdat minder goede lezers dan, ondanks hun volledige inzet, vaak minder goede cijfers halen. Deze visie op beoordelen wordt ook door Lezen voor de Lijst gehanteerd.

DOEL

Het doel van de Jonge Jury is jongeren uit klas 1 t/m 3 van het voortgezet onderwijs te stimuleren om fictie, non-fictie en poëzie te lezen, ze hierover actief een mening te laten vormen en om een positieve leeservaring mogelijk te maken.

VERANTWOORDING

De Jonge Jury sluit aan bij kerndoel 9:

- De leerlingen krijgen plezier in het lezen en schrijven van voor hen bestemde verhalen, gedichten en informatieve teksten.

De Jonge Jury draagt bij aan het verkrijgen van de volgende vaardigheden, die horen bij de referentieniveaus uit het referentiekader taal:

- De leerling kan structurelementen zoals wisseling van tijd en plaats herkennen.
- De leerling kan meeleven met een personage en kan het denken, voelen en handelen van personages beschrijven.
- De leerling is in staat om verhaalfragmenten samen te vatten en te gebruiken in de opdrachten.
- De leerling herkent verschillende emoties uit de tekst.

De opdrachten in deze lesbrieven zijn geïnspireerd op de literaire competenties van Theo Witte, Leespraat van Aidan Chambers, Onderzoekend lezen: geïntegreerd leesonderwijs en de rol van de leerling als betekenisgever van Yra van Dijk en Els Stronks en Staaltjes op www.litlab.nl.

LUISTERBOEKEN

Veel boeken die je kunt lezen voor de Jonge Jury zijn ook beschikbaar als luisterboek via www.passendlezen.nl. De boeken zijn direct te streamen op de computer of via een app op je telefoon. Dit is bedoeld voor leerlingen met een leesbeperking, bijvoorbeeld dyslexie, TOS, ADHD of een visuele beperking. Voor kinderen tot 18 jaar is het lidmaatschap gratis.

**LEES
BEEST**

JONGEJURY.NL